

RISICOWIJZER

NOORD-HOLLAND NOORD

Weet wat u moet doen!

Inhoudsopgave

Grip op noodsituaties in Noord-Holland Noord	3
Hoe u gewaarschuwd wordt en informatie krijgt	4
Explosie en instortingsgevaar	5
Brand	6
Groot verkeersongeval	8
Ziektegolf	10
Extreem weer	12
Uitval van stroom, gas, water of telefoon	14
Gevaarlijke stoffen	16
Terroristische aanslag	18
Kernongeval	19
Overstroming	20
Evenementen en paniek	22
Hoe kunt u zelf informatie doorgeven	23
Maak uw huis veilig in drie stappen	24
Brandveiligheid begint bij uzelf	25
Zorg voor een noodpakket	26
U hebt meer in huis dan u denkt	27
Risicokaart	28
Burgernet	29
Kijk we werken aan veiligheid	29
Burger AED: Snellere hulp bij hartstilstand	30
Belangrijke telefoonnummers en websites	31

Colofon

© 2012 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Foto's: JJFoto, Maurice Amoureux, ANP, Edwin Koblens

Tekstbronnen: Denk Vooruit, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van Veiligheid en Justitie, Veiligheidsregio Zeeland, Hulpverleningsdienst Groningen

Vormgeving: Nilsson communicatiekunstenaars

Deze risicowijzer is gefinancierd door de Provincie Noord-Holland.
Aan de inhoud van deze risicowijzer kunnen op geen enkele wijze rechten worden ontleend. Het betreft een eenmalige uitgave. Door veranderde inzichten kunnen wijzigingen optreden. Indien hiertoe aanleiding bestaat zal een geactualiseerde versie verschijnen.

Grip op noodsituaties in Noord-Holland Noord

DENK VOORUIT

In deze brochure leest u informatie over verschillende noodsituaties die in Nederland voor kunnen komen. Natuurlijk is in de ene provincie de kans op een bepaald incident groter dan in een andere. In Noord-Holland Noord hebben we bijvoorbeeld een kernreactor nabij het dorp Petten en wordt aardgas vanaf de Noordzee aan land gebracht en bewerkt in Den Helder. Noord-Holland Noord kent geen zware chemische industrie, maar er wordt op diverse locaties wel gewerkt met gevaarlijke stoffen.

Noord-Holland Noord is grotendeels omgeven door water. Het land ligt op veel plaatsen lager dan de zeespiegel. Dijken en gemalen moeten Noord-Holland Noord droog houden. Maar stelt u zich eens voor wanneer een dijk bezwijkt. Ook situaties als extreem weer, uitval van drinkwater, gas of elektriciteit of een ziektegolf kunnen zomaar gebeuren. Bent u hier op voorbereid? Weet u bijvoorbeeld hoe de overheid met u communiceert? Of wat voor soorten risico's er bij u in de buurt zijn en hoe u moet handelen bij een bepaald incident?

Deze brochure informeert u over hoe u zich kunt voorbereiden op een bepaald crisistype, hoe u wordt gewaarschuwd, wat u moet doen tijdens een calamiteit en wat de overheid doet. Ook treft u een checklist aan om een noodpakket samen te stellen, want u hebt meer in huis dan u denkt! Daarnaast wordt er aan u uitgelegd wat de risicokaart inhoudt. Deze kaart is namelijk speciaal voor u gemaakt zodat u als inwoner precies weet welke risico's er bij u in de buurt zijn en hoe u zich hierop kunt voorbereiden. Ook heeft u met deze brochure belangrijke telefoonnummers bij de hand voor het geval zich een noodsituatie voordoet. Zo weet u waar u met vragen terecht kunt. Want mocht zich ooit een crisis voordoen, dan kan het gebeuren dat de overheid niet direct aan u persoonlijk hulp kan bieden! Het is dus belangrijk dat u als burger voorbereid bent en dat u zichzelf kunt redden.

Tot slot, hopen we natuurlijk dat u deze risicowijzer nooit hoeft te gebruiken. Maar als er iets gebeurt dan weet u in ieder geval wat u moet doen!

Hoe u gewaarschuwd wordt en informatie krijgt

Als er een noodsituatie is of een gevaarlijke situatie dreigt, wordt u meestal gewaarschuwd door de sirene of via sociale media.

RTV Noord-Holland is de officiële calamiteiten-zender (ook wel rampenzender genoemd) voor de provincie Noord-Holland. Dat houdt in dat de overheid de bevolking bij grote calamiteiten via RTV Noord-Holland informeert. Dat gebeurt in de radio-uitzendingen, via teletekst en door middel van een tekstbalk onder de tv-uitzendingen.

De eerste maandag van de maand om 12.00 uur worden de sirenes getest. Gaat de sirene op een ander tijdstip af? Ga dan naar binnen en zet RTV Noord-Holland aan (radio of televisie). Sluit ramen, deuren en ventilatiekanalen.

Op internet informeert de overheid u via de website van uw gemeente, via sociale media, geluidswagens of een brief die huis aan huis wordt verspreid. Het kan wel enige tijd duren voordat deze kanalen u informatie verstrekken. Volg de instructies en adviezen die u ontvangt op.

Als het nodig is, kan de rijksoverheid u bij een nationale ramp ook via de publieke omroep informeren of via de website www.crisis.nl. De overheid en de hulpdiensten zijn de enige instanties die instructies geven in tijden van crisis. De overheid heeft de plicht om haar burgers te informeren en adviezen te geven over hoe zij zichzelf kunnen redden.

RTV Noord-Holland is als volgt te ontvangen:

Etherfrequentie radio: 93.9 MHz.

Kabelfrequentie radio: FM 92.5

Digitale televisie: UPC-kanaal 30 of 707

Ziggo-kanaal 987

Kabeltex 149 (Texel)

Kabeltelevisie: 184 MHz of 755 MHz (Texel)

Website: www.rtvnh.nl

Explosie en instortingsgevaar

Na een brand of explosie kan een gebouw zo beschadigd zijn dat het kan instorten. Een explosie kan bijvoorbeeld worden veroorzaakt door lekkage van een gasleiding.

Zo bereidt u zich voor

Grote kantoren en bedrijven beschikken vaak over een ontruimingsplan. Dat geldt ook voor hotels en scholen. Als u een onbekend gebouw binnenkomt, let dan op de nooduitgangen. U weet dan hoe u bij gevaar zo snel mogelijk veilig kunt vluchten.

Zo wordt u gewaarschuwd

Als u in een groot gebouw of winkelcentrum bent, kunt u worden gewaarschuwd via een ontruimingssignaal. Bij het vrijkomen van een grote gaswolk of bij explosiegevaar, wordt u geïnformeerd via de sirene of door geluidswagens. Meer informatie krijgt u via RTV Noord-Holland of sociale media, zoals Twitter, SMS-alert of cell-broadcasting.

Grote bedrijven beschikken soms over bedrijfs-hulpverleners, die getraind zijn om gebouwen snel te ontruimen. Volg hun aanwijzingen bij een calamiteit op.

Dit kunt u doen

Volg aanwijzingen van hulpverleners bij een calamiteit op. Blus indien mogelijk een beginnende brand. Stel dat er kans bestaat op explosiegevaar en het is te laat om te vluchten, blijf dan laag bij de grond, schuil onder zwaar meubilair of een deurpost, blijf daar stil zitten en bescherm uw hoofd en nek met uw armen. Blijf uit de buurt van spiegels en glazen deuren of ramen. Rondvliegend glas kan u gevaarlijk verwonden. Kijk na een instorting uit voor elektriciteitsdraden. Indien mogelijk, maak aan hulpverleners duidelijk waar u bent, eventueel via uw mobiele telefoon (bel 112). Als u bedekt bent onder het puin, blijf dan zo stil mogelijk liggen en maak zo mogelijk geluiden door met een voorwerp op pijpen of buizen te slaan. Schreeuw alleen als het niet anders kan, want dit kost u veel kracht.

Dit doet de overheid

Woningen en andere gebouwen in Nederland moeten aan bouwkundige voorschriften voldoen, zodat de kans op instorting zo klein mogelijk is. De overheid ziet hier zoveel mogelijk op toe, bijvoorbeeld door inspecties tijdens de bouw.

Brand

Een beginnende brand kan in korte tijd uitgroeien tot grotere omvang. Het is belangrijk dat u weet wat u in zo'n geval moet doen. U mag rekenen op de komst van de brandweer, maar zij heeft tijd nodig om uw huis of bedrijf te bereiken.

Zo bereidt u zich voor

Thuis: zorg dat u vluchtroutes in uw huis kent. Spreek thuis met uw huisgenoten af waar u naar toe vlucht en waar u elkaar buiten treft. Zorg ervoor dat vluchtroutes vrij blijven van obstakels. Het aanbrengen van rookmelders kan levensreddend zijn bij brand. Test een rookmelder regelmatig op een goede werking. Ook de aanwezigheid van een blusdeken in de keuken en kleine blusmiddelen kunnen helpen om een beginnende brand in de kiem te smoren.

Op het werk: zorg dat u vluchtroutes in uw werkomgeving kent. Bekijk, als dit aanwezig is, het evacuatieplan op uw werk of van andere grote gebouwen waar u regelmatig bent.

Zo wordt u gewaarschuwd

U kunt gewaarschuwd worden door het afgaan van een ontruimingssignaal. Grote bedrijven beschikken vaak over bedrijfshulpverleners.

Dit kunt u doen

Als er brand uitbreekt, neem dan kinderen en mensen die moeilijk zelf kunnen vluchten zo snel mogelijk mee het gebouw uit. Gebruik de lift niet. Blijf zo laag mogelijk bij de grond als u niet meer door de rook heen kunt kijken. Houd een natte doek voor uw neus en mond. Bel 112 als de brandweer nog niet is gewaarschuwd. Kunt u het gebouw niet meer verlaten? Ga dan voor een raam aan de straatkant staan zodat de brandweer u kan zien. Ga nooit terug een brandend gebouw in!

Dit doet de overheid

Voor grote branden in woonwijken, winkels of fabrieken heeft de overheid noodplannen gemaakt. Daarnaast is het net zo belangrijk dat u ook zichzelf voorbereidt op een mogelijke brand.

Rookmelders redden levens. In uw eigen woning kunt u zichzelf voorbereiden op een brand door rookmelders op te hangen. Als ze geïnstalleerd zijn, is het belangrijk dat u de melders regelmatig test. Op iedere rookmelder zit hiervoor een testknop.

A photograph of a large fire with a black circular overlay containing text. The fire is intense, with bright orange and yellow flames and thick black smoke. The background shows a dark, smoky sky. The foreground shows a concrete wall and a metal structure. The text is in a bold, yellow font.

Een smeulend vlammetje wordt heel snel een gevaarlijke uitslaande brand. De snelheid waarmee vlammen en rook zich uitbreiden zal u verrassen.

Groot verkeersongeval

Iedere dag vinden er verkeersongevallen plaats. Vaak zijn deze kleinschalig van aard. Maar dichte mist of gladheid kunnen bijvoorbeeld leiden tot een groot ongeval met veel slachtoffers.

Zo bereidt u zich voor

Draag in de auto altijd een gordel (ook achterin) en bereid uw route goed voor. Bekijk, voordat u de weg op gaat, wat de actuele verkeerssituatie en weersverwachting is. U vindt informatie op internet (www.anwb.nl en op NOS teletekst, vanaf pagina 700). Ook moderne navigatiesystemen geven vaak een goed beeld van de verkeerssituatie onderweg.

Zorg ervoor dat u bij koud weer een warme jas en een deken in de auto heeft liggen en neem altijd wat warm drinken mee voor onderweg. Monteer in uw auto een veiligheidshamer op een plek waar u vanuit uw autostoel bij kunt. Mocht u te water raken met uw voertuig gebruik dan, indien mogelijk, de hamer om het raam in te slaan.

Zo wordt u gewaarschuwd

Indien de weersomstandigheden zeer slecht zijn

en het onverantwoord is om de weg op te gaan, wordt er een weeralarm afgegeven. Verkeersincidenten worden via de autoradio gemeld.

Dit kunt u doen

Als u betrokken bent bij een incident, loop dan niet onnodig over de snelweg! Dit is levensgevaarlijk. Houd de vluchtstrook vrij voor hulpdiensten. Als u op de andere wegheft rijdt ga dan niet langzaam rijden of stilstaan; zo veroorzaakt u juist files. Bent u met de auto in een tunnel: verlaat uw auto en ga via de dichtstbijzijnde vluchtweg de tunnel uit. In de meeste tunnels wordt u met lichtsignalen de weg gewezen. Als u betrokken bent bij een ongeval met de metro of trein dan mag u deze pas verlaten als de conducteur daar toestemming voor geeft. Gevaar dreigt bijvoorbeeld van (gebroken) elektriciteitskabels en van het langsrazende (rail)verkeer.

Dit doet de overheid

Een ernstig verkeersongeval kan grote gevolgen hebben. De overheid zorgt voor wegomleidingen, verkeersinformatie en regelt opvang voor gestrande reizigers.

In 2010 belandden er in Noord-Holland bijna 900 mensen na een verkeersongeval in het ziekenhuis. Alleen al in Noord-Holland Noord waren er 29 dodelijke slachtoffers te betreuen. Plotselinge gladheid, dichte mist of laagstaande zon kunnen leiden tot een ernstig ongeluk. Wees hierop bedacht en pas uw snelheid aan de omstandigheden aan.

Ziektegolf

Een infectieziekte is een ziekte die wordt overgebracht door mensen of dieren. De ziekte wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van micro-organismen, zoals bacteriën, virussen, schimmels of parasieten.

U kunt een infectieziekte oplopen door contact met besmette personen, via voedsel, besmet water, het inademen van besmette lucht of door bepaalde insecten. Er kunnen besmettelijke ziektes ontstaan die veel mensen treffen. We spreken dan van een ziektegolf of epidemie. Het is niet ondenkbaar dat een nieuw soort virus uitgroeit tot een epidemie. Bij de uitbraak van een infectieziekte is het belangrijk om maatregelen te nemen ter voorkoming van besmetting en het voorkomen van verdere verspreiding. Deze ziekmakers kunnen leiden tot diarree, braken, maagdarmonsteking of geelzucht.

Zo bereidt u zich voor

Goede hygiëne, passend bij de specifieke infectieziekte, kan besmetting voorkomen. Als er kans op een besmetting met griepachtige verschijnselen is, zorg dan dat u papieren zakdoekjes in huis heeft. Deze dragen bij aan het voorkomen van verdere verspreiding van de micro-organismen.

Eenvoudige maatregelen kunnen voorkomen dat voedselinfecties ontstaan. Was altijd uw handen na toiletbezoek, het verschonen van luiers of het aaien van (huis)dieren. Doe dit zeker voordat u voedsel bereidt. Het scheiden van rauw en reeds bereid voedsel is belangrijk om te voorkomen dat schadelijke micro-organismen van het onbereide voedsel in contact komen met het bereide voedsel. Let op de bewaar- en bereidingsadviezen op de verpakking van voedsel.

Zo wordt u gewaarschuwd

Als er een ziektegolf of epidemie uitbreekt, geeft het ministerie van Volksgezondheid informatie via landelijke media. Daarnaast kunt u voor vragen terecht bij de GGD (www.ggd-hollandsnoorden.nl) of het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (www.rivm.nl).

Dit kunt u doen

Gebruik altijd papieren zakdoekjes, die u na gebruik meteen weggooit. Houd bij niezen en hoesten uw hand voor uw mond of hoest tegen de binnenkant van uw arm. Blijf thuis als u zelf een besmettelijke ziekte heeft. Neem telefonisch contact op met uw huisarts als u klachten heeft.

Dit doet de overheid

De gezondheidszorg en hulpdiensten weten wat ze moeten doen bij een ziektegolf en oefenen regelmatig. Een ziektegolf kan maatschappelijke gevolgen hebben: artsen en verpleegkundigen krijgen het heel erg druk en sommige bedrijven kunnen hun werk niet meer goed doen omdat te weinig mensen kunnen werken. Ook het openbaar vervoer zal minder vaak rijden of komt misschien stil te liggen en scholen kunnen tijdelijk worden gesloten. Overheden, hulpdiensten en specifieke bedrijfstakken bereiden zich voor hoe ze bij een ziektegolf toch hun taken nog zo goed mogelijk kunnen uitoefenen.

In 2009 is een nieuw virus ontstaan dat griep veroorzaakt. Het virus komt in veel landen voor. De officiële naam is Nieuwe Influenza A (H1N1), beter bekend als Mexicaanse griep. Het verschil met een 'normale' griep is dat veel mensen gelijktijdig ziek worden en zelfs komen te overlijden.

Extreem weer

Ieder seizoen kunnen extreme weersomstandigheden plaatsvinden. Bijvoorbeeld een zware storm, overvloedige regen, ijzel, sneeuw, extreme kou of een hittegolf.

Zo bereidt u zich voor

Zorg dat u altijd een noodvoorraad voedsel en water in huis heeft. Zie hiervoor de checklist in deze wijzer. Houd de weersverwachting goed in de gaten als u op reis gaat. Zorg altijd dat er een deken of warme jas en een fles water in uw auto liggen. Gaat u reizen met het openbaar vervoer of met de auto? Neem dan uw mobiele telefoon mee. Zorg dat op uw boot de (nood)radio werkt. Bedenk voor vertrek ook of u vrienden of familie heeft waar u eventueel kunt overnachten als u vanwege slechte weersomstandigheden niet verder kunt reizen.

Zo wordt u gewaarschuwd

Houd het weerbericht (teletekst, website van het KNMI) in de gaten. Er kan voor extreem weer een waaralarm worden afgegeven.

Dit kunt u doen

Slecht weer - Ga niet de weg of het water op als dit wordt afgeraden of als er een weeralarm is afgegeven.

Tijdens een hittegolf - Drink per dag minstens twee liter water, span u niet teveel in en blijf

binnen of in de schaduw tussen 12.00 en 16.00 uur. Draag een hoofddeksel, zonnebril en lichte kleding. Leg af en toe een koele handdoek in uw nek, neem een koele douche of bad. Doe de ramen dicht als het buiten warmer is dan binnen (overdag) en zet ze open als het buiten koeler is ('s nachts en vroeg in de morgen). Laat geen kinderen of huisdieren in een voertuig achter (ook niet met het raam op een kier!)

Dit doet de overheid

Een zware storm, extreem slecht weer of hittegolf kunnen ernstige gevolgen hebben. Bij erg slecht weer kunnen het verkeer en openbaar vervoer moeizaam verlopen. De overheid kan informatie verstrekken over het te verwachten weer en geeft via weerwaarschuwingen en alarm aan hoe u zich kunt voorbereiden. Mochten er reizigers stranden als gevolg van slecht weer, dan zorgen de overheid en bedrijven samen voor overnachtingsmogelijkheden in bijvoorbeeld sporthallen en hotels.

Op 18 januari 2007 werd Nederland door de zwaarste storm in vijf jaar getroffen. Langs vrijwel de hele kust stond geruime tijd een zware storm, windkracht 10. Tijdens de storm viel bijzonder veel neerslag. Het leven werd daar door ernstig ontwricht. Duizenden treinreizigers strandden en werden opgevangen, sommige boten kwamen in de problemen, er was veel materiële schade aan gebouwen en er vielen gewonden en doden. Ondanks het tijdige weeralarm, overviel de kracht van de zuidwesterstorm de samenleving.

Uitval van stroom, gas, water of telefoon

Vrijwel ieder huis in Nederland is aangesloten op gas, water en elektriciteit. Als één van deze voorzieningen langdurig uitvalt, kunnen er problemen ontstaan.

Zo bereidt u zich voor

Zorg ervoor dat u altijd een noodvoorraad in huis heeft. Zie hiervoor de checklist in deze risicowijzer. Daarmee voorkomt u bijvoorbeeld dat u langdurig zonder water of in het donker zit. Ook kunt u via uw radio op batterijen luisteren naar RTV Noord-Holland. Bent u erg van elektriciteit afhankelijk voor uw huishouden of bedrijf, dan kunt u overwegen een noodaggregaat aan te schaffen.

Zo wordt u gewaarschuwd

Waarschijnlijk merkt u het vrijwel direct als gas, water of stroom uitvalt. Als de storing naar verwachting op korte termijn is opgelost, wordt er geen waarschuwing gegeven. Duurt de storing lang? Kijk dan als er nog elektriciteit is op de website van uw gemeente of www.crisis.nl. Als dit niet mogelijk is, dan wordt u op een andere manier geïnformeerd. Als de elektriciteit uitvalt is het belangrijk om een radio op batterijen te hebben.

Stem deze af op RTV Noord-Holland. De overheid kan dit middel inzetten om informatie te verstrekken en aan te geven wat u kunt doen.

Dit kunt u doen

Ga niet zomaar graafwerkzaamheden uitvoeren rond uw woning. Er kunnen mogelijk kabels of leidingen liggen in uw tuin. Kijk op www.klic.nl als u exact wilt weten waar leidingen door uw grond zijn aangelegd. Moeten er leidingen worden aangelegd of verplaatst, schakel dan een vakman in.

Als de toevoer van gas uitvalt, ligt dit meestal aan een storing bij het gasbedrijf. Het is verstandig om alle gasgebruikende apparaten uit te schakelen. Dit voorkomt mogelijk gevaarlijke situaties. Om te informeren naar de aard van de storing kunt u bellen met het landelijk storingsnummer via 0800-9009.

De watertoevoer kan worden afgesloten of drinkwater kan vervuild zijn. Het is daarom verstandig om tenminste drie liter water per persoon in huis te hebben.

Op 12 september 2011 zaten veel bewoners van Enkhuizen urenlang zonder water door een geknapte hoofdwaterteiding.

Maar dat het ook erger kan, bleek op 17 september 2007. Een breuk in een hoofdtransportleiding van het distributiepompstation in Hoorn brak, waardoor 600.000 inwoners uit Noord-Holland Noord uren zonder water zaten.

Bij een noodsituatie gaan veel mensen elkaar bellen. Dit kan tot gevolg hebben dat het telefoonnet overbelast raakt. Telefooneer dan ook niet onnodig en houd eventuele telefoongesprekken kort. Is zowel de mobiele als de vaste telefoonverbinding uitgevallen? Luister dan via een radio op batterijen naar RTV Noord-Holland. Daar hoort u wat er aan de hand is, wat u kunt doen en hoe u in contact kunt komen met hulpdiensten.

Dit doet de overheid

Het kan voor komen dat stroom, gas, water of telefoon uitvalt. De overheid en de elektriciteit-, gas-, water- en telecombedrijven hebben hier noodplannen voor. Voor instellingen waar ouderen of zieken verblijven, ligt een draaiboek klaar om zo'n noodsituatie op te vangen.

Gevaarlijke stoffen

Sommige bedrijven in onze provincie werken met gevaarlijke stoffen zoals LPG, ammoniak, chloor, enzovoort. Dergelijke stoffen zijn gevaarlijk omdat ze giftig, brandbaar en/of explosief zijn. Deze gevaarlijke stoffen worden vervoerd over de weg, het water, via het spoor en door buizen onder de grond. Om de risico's te beperken gelden strenge veiligheidseisen voor de opslag en het transport. Op de website www.risicokaart.nl kunt u zelf nagaan of zich dergelijke gevaarlijke activiteiten of situaties in uw omgeving bevinden.

Zo bereidt u zich voor

U kunt zich voorbereiden door de risicokaart op internet te bekijken. Op deze kaart vindt u bijvoorbeeld de opslagplaatsen van gevaarlijke stoffen in uw omgeving. Zorg er altijd voor dat u een noodvoorraad in huis hebt voor het geval u bij het vrijkomen van gevaarlijke stoffen lang binnen moet blijven. Hoe u een noodvoorraad kunt samenstellen ziet u in de checklist in deze risicowijzer. En weet waar en hoe u het gas, de elektriciteit en de ventilatie uit kunt schakelen.

Zo wordt u gewaarschuwd

Als u wordt blootgesteld aan een schadelijke stof kunnen uw ogen beginnen te prikkelen, kan uw ademhaling worden bemoeilijkt of kunt u een indringende geur ruiken. U wordt gearmeerd door de sirene of een geluidswagen. Luister naar RTV Noord-Holland of op de website van uw gemeente.

Dit kunt u doen

Wat u moet doen, hangt af van de soort gevaarlijke stof. Soms is er geen tijd te verliezen. Breng daarom uzelf zo snel mogelijk in veiligheid en help mensen in uw omgeving. Zet uw mechanische ventilatiesysteem uit of – als het niet uit kan – op de laagste stand. Doe de cv-ketel en het kooktoestel uit. Doe de hoofdkraan van het gas dicht en doof open vuur. Ga naar een af te sluiten kamer waar het niet tocht, liefst midden in het huis of gebouw. Neem uw noodpakket en radio op batterijen mee.

Dit doet de overheid

Brandbare, explosieve en giftige stoffen (zoals LPG, vuurwerk en ammoniak) worden

vervoerd via water, spoor, weg en ondergrondse buisleidingen. Opslag en transport van deze stoffen moeten aan strenge veiligheidseisen voldoen. Ook bedrijven die gevaarlijke stoffen verwerken of produceren, kennen strenge

veiligheidseisen. Zij worden ook regelmatig gecontroleerd of zij voldoen aan die eisen. De hulpdiensten bereiden zich goed voor op ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Terroristische aanslag

Wereldwijd bestaan de laatste jaren voortdurend dreigingen voor terroristische aanslagen. Ook in Nederland kan een aanslag worden gepleegd.

Zo bereidt u zich voor

Op een terroristische aanslag kunt u zich niet voorbereiden. Het kan immers overal plaatsvinden. U kunt wel meehelpen om de kans zo klein mogelijk te maken. Door een verdachte situatie op tijd te signaleren en te melden. Een achtergelaten koffer op een treinstation is verdacht. Of mensen kunnen opvallend veel interesse hebben voor de beveiliging van een gebouw of terrein. Als u dit opmerkt blijft u dan uit de buurt, belt 112 en waarschuw mensen in uw omgeving.

Zo wordt u gewaarschuwd

Kijk bij een aanslag of dreiging hiervan naar de televisie of luister naar de radio.

Dit kunt u doen

Bent u binnen blijf daar dan of ga naar binnen en sluit ramen en deuren en alles wat voor ventilatie dient. Zet uw mechanische ventilatiesysteem uit of -als het niet kan- op de laagste stand. Zit u in de auto, doe dan ook de ventilatie uit.

Als u buiten bent bescherm uzelf dan tegen rondvliegend of vallend materiaal. Dit kan door te schuilen of naar een open plek, uit de buurt van grote gebouwen te gaan. Ga niet in groepen staan. Probeer anderen zoveel mogelijk te helpen. Geef de politie alle informatie die kan helpen bij het opsporen van de daders. Ook foto's die u gemaakt heeft met uw mobiele telefoon kunnen de politie helpen. Ga niet kijken op de plek van de aanslag.

Dit doet de overheid

Verschillende organisaties, zoals politie en justitie, werken samen om de kans op een terroristische aanslag zo klein mogelijk te houden. Zo wisselen ze bijvoorbeeld informatie uit en ze zorgen dat wetten en regels worden aangepast. Ook werken ze samen met andere landen om aanslagen te voorkomen.

Kernongeval

Een kernreactor is een installatie waarin een nucleaire kettingreactie van kernsplijtingen plaatsvindt onder gecontroleerde en stabiele omstandigheden. Kernreactoren leveren warmte voor de opwekking van elektriciteit, verwarming van huizen en industrieën. Daarnaast hebben ze vele andere toepassingen waaronder gebruik als bron van neutronen voor bijvoorbeeld onderzoeksdoeleinden of voor het bereiden van diverse radioactieve isotopen voor de geneeskunde of industrieel gebruik.

In Petten (gemeente Zijpe) staat een kernreactor.

Zo bereidt u zich voor

Zorg ervoor dat u een noodvoorraad in huis heeft voor het geval u bij het vrijkomen van radioactieve stoffen langere tijd binnen moet schuilen. Zie hiervoor de checklist in deze risicowijzer. Weet waar en hoe u thuis het gas, de elektriciteit en de ventilatie uit kunt schakelen.

Zo wordt u gewaarschuwd

U wordt gewaarschuwd met de sirene. Zet uw radio aan op RTV Noord-Holland. Via dit kanaal

krijgt u te horen of u binnenshuis moet blijven (schuilen) of moet evacueren.

Dit kunt u doen

Blijf binnen of ga naar binnen en sluit ramen en deuren en alles wat voor ventilatie dient, zoals de afzuigkap, ontluchtingskoker, muur- en toiletrooster. Zet uw mechanische ventilatiesysteem uit of – als het niet kan – op de laagste stand. Zit u in de auto, doe dan ook de ventilatie uit. Zet de radio aan op RTV Noord-Holland of kijk op www.crisis.nl. U krijgt hier te horen wat u moet doen. Gebruik en drink geen kraanwater, geen regenwater en eet geen bladgroenten uit besmette gebieden. Eet alleen voorverpakte voedingsmiddelen die nog afgesloten zijn. Houd huisdieren binnen.

Dit doet de overheid

Kerncentrales en -reactoren moeten voldoen aan uiterst strenge veiligheidseisen. Toch kan er een kernongeval gebeuren. De overheid heeft noodplannen klaarliggen. Overheden, politie, brandweer en geneeskundige diensten oefenen regelmatig, zodat ze goed op elkaar zijn ingespeeld bij een kernongeval.

Overstroming

Een groot deel van de regio Noord-Holland Noord ligt beneden de zeespiegel. De regio is aan drie zijden omgeven door water. Bij een eventuele dijkdoorbraak bij de Noordzee, Waddenzee of IJsselmeer/Markermeer bestaat de dreiging van een overstroming. Dan is er een acute noodsituatie. Water kan dan door dorpen, steden en over landerijen gaan lopen.

Zo bereidt u zich voor

U wordt gewaarschuwd met de sirene. Zet uw radio aan op RTV Noord-Holland. Via dit kanaal krijgt u te horen of u binnenshuis moet blijven (schuilen) of moet evacueren.

Zo wordt u gewaarschuwd

Luister naar RTV Noord-Holland.

Dit kunt u doen

In geval van een overstroming luistert u naar RTV Noord-Holland en volgt u de aanwijzingen van de overheid en hulpverleners op. Als u moet evacueren, of als het water tot aan uw huis

komt, schakel dan gas en elektriciteit uit. Als de tijd het toelaat: sla waardevolle spullen op een droge plaats op. Kunt u niet weg? Ga naar het hoogste punt in uw huis en neem uw noodpakket met daarin uw radio op batterijen mee.

Dit doet de overheid

De overheid investeert flink in dijkversterking. Voor dijken en kaden zijn normen bepaald. Ook zijn er in onze provincie speciale gebieden ingericht om water in op te kunnen vangen. Toch kan het misgaan. Daarom is er regelmatig contact tussen Hoogheemraadschap, gemeenten, veiligheidsregio, Rijkswaterstaat en Provincie Noord-Holland. Zij oefenen regelmatig wat ze moeten doen bij een overstroming.

Bij een dijkdoorbraak kan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier aan de hand van de overstromingsbeelden de gevolgen in kaart brengen. Samen met veiligheidsregio en gemeenten wordt de bestrijdingsstrategie bepaald en uitgevoerd.

De bekendste overstroming vond plaats in 1953.

Maar Nederland kent ook overstromingen die korter geleden plaatsvonden. Op 22 december 1993 moesten in de provincie Limburg vele gezinnen geëvacueerd worden omdat de rivier de Maas buiten haar oevers trad. De oorzaak was de enorme regenval van de dagen ervoor.

Evenementen en paniek

In een mensenmassa kan paniek uitbreken of een grote vechtpartij ontstaan. Iedereen wil dan tegelijk weg, waardoor mensen in de verdrinking kunnen komen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren bij een demonstratie of een groot evenement zoals een concert of tijdens een feestdag. Maar ook na voetbalwedstrijden.

Zo bereidt u zich voor

Kijk altijd waar de nooduitgang is als u een gebouw of evenemententerrein betreedt. U weet dan welke kant u op moet om bij een incident de locatie zo snel mogelijk te verlaten.

Dit kunt u doen

Als er tijdens een evenement paniek ontstaat, ga dan niet tegen de mensenstroom in. Blijf rustig en volg de aanwijzingen van evenement-beveiligers of de autoriteiten op.

Dit doet de overheid

De overheid en organisatoren van evenementen zorgen voor voldoende vluchtwegen en begeleiding van publiek. Grote evenementen worden door de overheid en de hulpdiensten zorgvuldig voorbereid. Mocht u een groot evenement bezoeken en er breekt paniek uit, dan zijn er altijd mogelijkheden om het terrein of gebouw in korte tijd te verlaten en de bezoekers in veiligheid te brengen.

Hoe kunt u zelf informatie doorgeven

Bij noodsituaties probeert de overheid u zo goed mogelijk te informeren. Maar wat als u informatie voor de hulpdiensten heeft? In het geval van noodsituaties, maar ook kleinere incidenten, zijn de noodhulpdiensten (politie, brandweer en ambulance) voor een groot deel afhankelijk van uw informatie. Wat is er gebeurd, waar is het gebeurd en wat is de omvang van het incident.

Zo geeft u informatie door

- Bel 112.
- De eerste vraag die wordt gesteld is of u politie, ambulance of brandweer nodig heeft.
- Noem de dienst die naar uw idee het belangrijkste is om te alarmeren.
- Na de melding wordt u doorverbonden met de juiste dienst.

- De centralist stelt een aantal gestructureerde vragen.
- Blijft u rustig, luister goed.
- Probeer zo goed mogelijk antwoord te geven op de vragen.
- De eerste vraag is altijd wat de locatie van het incident is.
- Wanneer u de exacte locatie niet weet, probeer deze dan zo goed mogelijk te omschrijven.

Belt u in Nederland met een mobiele telefoon het alarmnummer 112, dan komt u binnen bij de alarmcentrale van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) in Driebergen. Verder verloopt alles hetzelfde.

Foto: Maurice Amoureux

Maak uw huis veilig in drie stappen

Brand ontstaat net als elk ander ongeval door een samenloop van ongelukkige omstandigheden. Uit onderzoek is een aantal van die oorzaken bekend. Doe er uw voordeel mee en verklein de kans dat er brand in uw woning uitbreekt.

Controleer uw huis op onveilige situaties

- Maak het stoffilter van de wasdroger regelmatig schoon.
- Zorg dat kaarsen altijd in stevige en onbrandbare houders staan.
- Zet nooit kaarsen boven de verwarming.
- Rook niet in bed.
- Rol verlengsnoeren helemaal uit en let op de maximale belasting.

Plaats veiligheidsproducten

- Zorg dat er voldoende rookmelders geplaatst zijn in uw woning: minimaal één per verdieping. Zorg voor een reservebatterij.
- Hang een blusdeken in uw keuken.
- Spreek met uw gezinsleden af dat als de brand groter is dan de blusdeken kan verwerken, iedereen vlucht via een afgesproken vluchtplan.

Bespreek en oefen uw vluchtplan

- Bespreek samen met alle gezinsleden een vluchtroute.
- Druk op de testknop van de rookmelder en laat het alarmgeluid horen.
- Geef aan dat uw gezinsleden bij dit geluid moeten vluchten.
- Oefen de afgesproken vluchtroute. Probeer dit ook eens met de ogen dicht, want u ziet bijna niets bij brand.
- Verzamel op de afgesproken ontmoetingsplek buiten.
- Bespreek samen het geoefende vluchtplan.

Brandveiligheid begint bij uzelf

Een smeulend vlammetje wordt heel snel een gevaarlijke uitslaande brand. De snelheid waarmee de vlammen en rook zich uitbreiden zal u verrassen. Elke seconde telt! Onderstaand een aantal tips om brand te voorkomen.

- Reinig het stoffilter van de wasdroger na elke wasbeurt.
- Zet alle apparaten helemaal uit (dus niet op stand-by) wanneer u het huis verlaat of gaat slapen.
- Zorg dat de vlam van een kaars niets raakt, dat de kandelaar niet brandbaar is.
- Zet een kaars nooit boven de verwarming.
- Zorg dat er niet teveel apparaten op één verlengsnoer zijn aangesloten.
- Zorg voor een blusdeken in de keuken waarmee een kleine brand zoals een vlam in de pan kan worden gedoofd.
- Werk snoeren van apparaten niet onder het tapijt weg maar langs de muur.
- Plaats rookmelders in de woning.
- Druk regelmatig op de testknop van de rookmelder en vervang zo nodig de batterijen.
- Maak de rookmelder regelmatig schoon met de stofzuiger.
- Zorg voor een telefoon in de nabijheid van het bed zodat u in geval van nood kunt bellen voor hulp.
- Laat een familielid of vriend(in) de rookmelder testen of u de rookmelder hoort wanneer u slaapt.
- Kies voor de rookmelder batterijen met een levensduur van 10 jaar, zodat u ze niet elke 2 jaar hoeft te vervangen.
- Zorg voor een meldsysteem aan de rookmelder wanneer u langzaam bent met opstaan of lopen. Op die manier kunnen uw burens of andere mensen in de buurt worden gewaarschuwd.
- Bedenk twee vluchtroutes om uw huis te verlaten en spreek buiten een verzamelplaats af.
- Leg de sleutel van uw vluchtuitgang altijd op dezelfde, makkelijk bereikbare, plaats.

Foto: Maurice Amoureux

Zorg voor een noodpakket

Het kan bij een noodsituatie voorkomen dat lange tijd de nutsvoorzieningen uitvallen, u uw huis niet meer uit kunt omdat u moet schuilen of dat u moet evacueren. Het is handig om uzelf hier op voor te bereiden. Het kan namelijk enige tijd duren voor hulpdiensten het rampgebied in kunnen. En vaak kunnen brandweer, politie en ambulance niet iedereen tegelijk helpen. Het kan dus zijn dat u zichzelf een aantal uren of dagen moet redden. Zorg daarom altijd voor een noodpakket. U kunt dit zelf samenstellen en alles bewaren in een grote doos of tas of koop een kant-en-klaar pakket.

Foto: www.hetnoodpakket.nl

U hebt meer in huis dan u denkt

Mogelijk moet u bij een ramp onverwacht langere tijd binnen blijven. Bereid u daarop voor door een noodpakket in huis te halen. Daarmee moet u het ongeveer drie dagen vol kunnen houden. Bewaar de noodvoorraad in huis zelf en niet bijvoorbeeld in een losstaande schuur.

Deze lijst is een suggestie. Kijk ook naar uw persoonlijke situatie en denk bijvoorbeeld aan babyvoeding of medicijnen.

Minder validen

Een netwerk van burens, familie, vrienden, persoonlijke verzorgers en collega's is bij een ramp of crisis heel belangrijk. U kunt uw beperking met hen bespreken en vooraf vragen of ze u bij een ramp willen helpen. Vertel hen welke hulp u van hen verwacht. Maak hierover duidelijke afspraken.

Uw noodvoorraad moet in ieder geval bestaan uit:

- Draadloze radio die werkt op batterijen of een dynamo
- Zaklamp op batterijen of dynamo
- Extra batterijen voor radio en zaklamp
- Een kaart van de omgeving of een wegenkaart
- Lijst met belangrijke telefoonnummers
- Lijst met adressen en telefoonnummers van mogelijke logeërplekken
- Reservesleutels van uw auto en huis
- Lucifers in waterbestendige verpakking
- EHBO-trommel met gebruiksaanwijzing
- Gereedschapset / multitoel / waterpomptang / hamer / schroevendraaier
- Desinfecterende handgel
- Kaarsen
- Waarschuwingsfluitje
- Dekens
- Drinkwater voor drie dagen
(= drie liter water per persoon per dag)
- Houdbaar eten voor minstens drie dagen
(bijvoorbeeld eten in blik)
- Blikopener
- Voorraad verzorgingsartikelen, zoals wcpapier, vochtige doekjes, zeep, maandverband, tandpasta en een tandenborstel.

Risicokaart

De beelden van een verwoeste woonwijk na de vuurwerkramp in Enschede of de brand bij Chemie Pack in Moerdijk staan bij veel mensen in het geheugen gegrift. Het (toenmalige) kabinet besloot dat risico's beter in beeld moesten worden gebracht en dat iedereen in Nederland over risico's in zijn eigen woonomgeving moest worden geïnformeerd. Hiervoor is de risicokaart ontwikkeld.

De risicokaart geeft een zo actueel en volledig mogelijk beeld van risico's in uw omgeving. De toelichting bij de kaart geeft bovendien aan hoe en waarmee inwoners zich kunnen voorbereiden op rampen en crises. Daarnaast is de risicokaart bedoeld om iedereen te laten nadenken over hoe we de veiligheid in onze leefomgeving kunnen vergroten.

Een risico-object staat op de kaart als:

de gevolgen van een incident zó groot kunnen zijn, dat bij de bestrijding gezamenlijke inzet van hulpverleningsdiensten noodzakelijk is en wanneer meerdere slachtoffers kunnen vallen.

Ziet u een rood symbool in de buurt van uw huis of kantoor, dan betekent het dat daar een risicobron met gevaarlijke stoffen aanwezig is. Op de kaart staan ook, met een groen symbooltje, de gebouwen aangegeven waarin veel mensen aanwezig kunnen zijn die mogelijk hulp nodig hebben bij een grootschalig incident. Denk hierbij aan ziekenhuizen, scholen en kinderdagverblijven. Hulpdiensten gebruiken deze gegevens om in te schatten wat het effect van een eventueel grootschalig incident kan zijn en hoe ze zich daar het beste op kunnen voorbereiden.

Snel naar de risicokaart

Direct naar de risicokaart van Noord-Holland? Surf dan op internet naar de volgende websites: www.noordholland.nl/risicokaart of <http://nederland.risicokaart.nl>

Foto: JJFoto

Burgernet

Wilt u een actieve rol vervullen bij de veiligheid van uw woon- en leefomgeving? Meldt u dan aan op Burgernet op www.burgernet.nl. Op het moment van uitgifte van deze Risicowijzer is Burgernet alleen nog beschikbaar voor inwoners van Alkmaar, Bergen, Hoorn, Koggenland en Opmeer. Maar in 2012 komen er veel gemeenten bij. Dit wordt gecommuniceerd in de media.

Burgernet is een uniek samenwerkingsverband tussen inwoners, gemeente en politie om de veiligheid in de woon- en werkomgeving te bevor-

deren. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een telefonisch netwerk van inwoners en medewerkers van bedrijven uit de gemeente. De politie stuurt een bericht via uw (mobiele) telefoon bij dringende zaken. Er is dan sprake van een duidelijke boodschap. Denk daarbij aan diefstal of inbraak, doorrijden na een aanrijding, tasjesroof, geweld of vermiste personen.

Als u iemand ziet die aan het signalement voldoet, kunt u bellen met een speciaal telefoonnummer van de politie. Zo helpt u de 'heterdaadkracht' verbeteren.

Kijk, we werken aan veiligheid!

Burgers die goed op de hoogte zijn van risico's in hun omgeving voelen zich veiliger en reageren beter als er een ramp gebeurt. De Wet Rampen en Zware Ongevallen verplicht overheden om burgers informatie te geven over de risico's in hun leefomgeving. Eén van de instrumenten die in het kader van risicocommunicatie is ontwikkeld is de provinciale risicokaart. De risicokaart heeft als doel een actueel en zo volledig mogelijk beeld te geven van de risico's (zie elders in deze brochure). Maar er is meer. Veiligheid rond uw woning of werksituatie is minstens zo

belangrijk. In deze brochure heeft u al de nodige handreikingen gekregen om bijvoorbeeld uw woning brandveiliger te maken. Toch kunnen we ons goed voorstellen dat veiligheid, uw eigen veiligheid, niet altijd tot de hoofdprioriteiten behoort in uw dagelijkse doen. Om het belang van veiligheid onder uw aandacht te houden gaan veiligheidsregio en gemeenten in Noord-Holland Noord in de komende periode intensiever informeren onder het motto 'Kijk, we werken aan veiligheid!' U zult daar ongetwijfeld meer van gaan merken.

Burger AED: Snellere hulp bij hartstilstand

Bij een 112-melding waarbij naar verwachting reanimatie nodig is, krijgen burgerhulpverleners rondom het slachtoffer een sms'je. In dit sms'je staat altijd de locatie van het slachtoffer en vaak ook de locatie van de dichtstbijzijnde AED. Burgerhulpverleners hebben op deze manier al diverse keren succesvol levensreddende handelingen uitgevoerd. Burgers zijn namelijk vaak eerder ter plaatse dan de ambulance. Bij een hartstilstand staat elke minuut tijdwinst ongeveer gelijk aan tien procent meer kans op over-

leven. Burger AED vergroot hierdoor de kans op overleven na een hartstilstand. De alarmering van burgerhulpverleners is een extra service naast de reguliere ambulancezorg en is geen vervanging van de ambulancezorg. De meldkamer alarmeert vanzelfsprekend ook altijd een ambulance. De verpleegkundige neemt de zorg voor de patiënt over van de burgerhulpverlener zodra de ambulance ter plaatse is. Indien u deel wilt nemen aan dit initiatief, kunt u nadere informatie vinden op de website naar www.BurgerAED.nl.

Foto: J1Foto

Een automatische externe defibrillator (AED) is een draagbaar toestel dat wordt gebruikt bij een persoon met een hartstilstand. Op een geautomatiseerde manier wordt een elektrische schok toegediend, met als doel te proberen de controle over het hartritme terug te krijgen, waardoor het hart weer in een normaal ritme.

Belangrijke telefoonnummers en websites

Als elke seconde telt

Algemeen alarmnummer 112
Noem duidelijk uw naam, of u politie, brandweer of ambulance nodig heeft en op welk adres deze nodig is.

In niet-levensbedreigende situaties

Politie 0900 - 8844
Meld misdaad anoniem 0800 - 7000

Doktersdienst

Voor spoedeisende huisartsenhulp buiten kantooruren (avond, nacht, weekend, feestdag) belt u de huisartsenpost in uw eigen regio.

Alleen voor doven en slechthorenden

Als elke seconde telt 0800 - 8112
Geen spoed, wel politie 0900 - 1844

Storingsinformatie nutsbedrijven

Drinkwater: storingsnummer 0800 - 023 23 55
www.pwn.nl
Gas en stroom:
nationaal storingsnummer 0800 - 9009

Ruikt u gas?

- > Ramen en deuren openen
- > Controleer of de aardlekschakelaar is uitgeschakeld
- > De gas hoofdkraan dichtdraaien

Geen elektriciteit?

- > Zet alle elektrische apparaten uit
- > Niet roken en open vuur doven
- > Controleer of uw burens ook storing hebben

Websites

www.crisis.nl
www.rtvnh.nl
www.risicokaart.nl
www.nederlandveilig.nl
www.nederlandtegenterrorisme.nl
www.ggdhollandsnoorden.nl
www.rivm.nl
www.hulpbijautotewater.nl
www.veiligheidsregio-nhn.nl
www.veiligheid.nl

Bij een ramp kunt u veelal ook de gemeentelijke website raadplegen voor extra informatie.

Geen internet?

Heeft u geen toegang tot internet, dan kunt u voor informatie terecht bij uw gemeente. Ook is er in iedere openbare bibliotheek een computer met internetaansluiting aanwezig.

Noodpakket aanschaffen

Een noodpakket kunt u onder andere verkrijgen in de ANWB-winkels of via aanbieders op internet.

DENK VOORUIT